

Ekonomické nástroje v PŽP

JUDr. Jiří Vodička, Ph.D.

6. 12. 2023

Osnova

- O právních nástrojích obecně
- Ekonomizace ochrany ŽP
- Ekonomické nástroje
 - O co jde?
 - Současné problémy
 - Klasifikace
 - Formy
 - Výdaje na ochranu ŽP
 - Právní úprava
 - Financování

O právních nástrojích obecně

- Způsob, jak může stát něčeho docílit
- Problém, který zvolit
- Většinou nástrojový mix
- Různá kategorizace a splývání kategorií

O právních nástrojích obecně

Přímé nástroje	Nepřímé nástroje
Přímé aktivity státu	Dobrovolně (převzaté) závazky

Ekonomizace ochrany ŽP

Tragedy of the Commons (Hardin 1968)

- Vlastní zájmy x veřejné blaho *v prostředí s omezenými zdroji*
- Někdy může fungovat (např. malé komunity)

Environmentální ekonomie

- Jak maximalizovat životní úroveň společnosti (kombinací spotřebních statků a kvality životního prostředí?)

Kapitalismus a ŽP (Tomáš Sedláček)

Udržitelný kapitalismus

Ekonomizace ochrany ŽP

- ŽP (a složky) jako „ekonomický statek“?
 - Jak vyčíslit?
- Náklady vynaložené na ochranu ŽP
 - Jsou to ztracené výdaje?
- Ušlý zisk v podobě poškozeného ŽP
 - Akutní problém
 - Klimatická změna
 - Jednotlivé složky ŽP

A.1 Investice na ochranu životního prostředí v letech 1992 - 2022
Environmental protection investment: 1992 - 2022

v mil. Kčs/Kč, běžné ceny

CSK/CZK million, current prices

Rok	Celkem	z toho:					
		ochrana ovzduší a klimatu ¹⁾	nakládání s odpadními vodami ²⁾	nakládání s odpady	ochrana a sanace půdy, podzemních a povrchových vod ³⁾	omezování hluku a vibrací (kromě ochrany pracovišť) ⁴⁾	ochrana biodiverzity (druhová rozmanitost) a krajiny ⁵⁾
Year	Total	Ambient air and climate protection ¹⁾	Wastewater management ²⁾	Waste management	Soil, groundwater and surface water protection and remediation ³⁾	Noise and vibration abatement (excluding workplace protection) ⁴⁾	Landscapes and biodiversity (species diversity) protection ⁵⁾
1992	16 954	5 755	7 224	3 115	-	788	72
1993	19 890	7 876	8 715	2 893	-	297	109
1994	28 272	13 489	10 843	3 127	-	651	162
1995	32 252	17 886	10 246	2 772	-	974	374
1996	37 036	21 475	10 011	3 449	875	567	659
1997	40 503	22 323	11 275	4 765	604	455	1 081
1998	35 160	20 141	8 291	4 698	555	313	1 162
1999	28 956	15 762	8 839	2 597	426	241	1 091
2000	21 399	8 407	8 567	2 270	329	277	1 549
2001	19 892	7 057	8 815	1 463	488	632	1 437
2002	14 919	4 149	7 034	1 236	1 027	365	511
2003	19 383	4 179	9 523	2 125	2 153	374	405
2004	20 208	4 677	8 435	2 834	1 972	441	838
2005	18 248	3 920	7 587	2 572	2 209	195	275
2006	22 470	4 562	7 349	3 405	4 202	1 190	1 084
2007	19 900	5 906	6 053	3 373	2 216	1 225	363
2008	20 327	3 841	7 555	4 145	2 667	1 007	341
2009	23 491	3 633	8 565	4 340	3 525	1 087	470
2010	22 647	3 559	9 038	3 658	2 388	931	441
2011	24 814	4 818	9 645	3 626	3 155	816	415
2012	25 617	4 164	11 846	3 148	2 583	1 009	300
2013	27 074	6 424	9 389	4 668	3 063	323	285
2014	31 390	9 498	11 376	4 968	1 780	879	402
2015	40 110	13 115	15 189	5 645	2 151	738	560
2016	25 476	9 549	8 561	3 293	1 568	479	178
2017	35 423	17 832	9 107	3 354	2 186	590	190
2018	31 028	9 364	9 879	5 476	2 428	907	316
2019	29 997	9 535	9 619	4 989	2 389	470	581
2020	31 133	8 766	11 593	4 670	2 768	715	430
2021	29 485	6 753	11 909	4 751	2 594	687	575
2022	34 056	8 016	12 303	5 192	3 448	838	1 011

C.1 Ekonomický přínos z aktivit na ochranu životního prostředí podle programového zaměření v roce 2022
Economic benefit from environmental protection activities: by environmental domain, 2022

v tis. Kč, běžné ceny

CZK thousand, current prices

Programové zaměření	Tržby z prodeje služeb na ochranu ŽP	Tržby z prodeje vedlejších produktů	Úspory z využití vedlejších produktů	Environmental domain
	Sales of environmental protection services	Sales of by-products	Savings from the use of by-products	
Celkem	59 619 694	22 813 309	2 835 102	Total
v tom:				
ochrana ovzduší a klimatu	902 615	52 405	188 603	Ambient air and climate protection
nakládání s odpadními vodami	14 523 362	83 244	122 925	Wastewater management
nakládání s odpady	43 032 774	22 432 266	2 512 258	Waste management
ochrana a sanace půdy, podzemních a povrchových vod	973 103	40 825	i.d.	Soil, groundwater and surface water protection and remediation
omezování hluku a vibrací (kromě ochrany pracovišť)	i.d.	-	-	Noise and vibration abatement (excluding workplace protection)
ochrana biodiverzity (druhová rozmanitost) a krajiny	69 375	13 249	-	Landscapes and biodiversity (species diversity) protection
ochrana proti záření	i.d.	-	-	Protection against radiation (excluding external safety)
výzkum a vývoj na ochranu ŽP	i.d.	-	-	Environmental research and development
ostatní aktivity na ochranu ŽP	85 639	191 320	i.d.	Other environmental protection activities

Ekonomizace ochrany ŽP

Mír prostřednictvím
ekonomické
spolupráce (ES, EU)

- Rámcová úmluva OSN o změně klimatu (1992)
 - Green Climate Fund
 - Global Environment Facility
 - Special Climate Change Fund
 - Least Developed Countries Fund

- Basilejská úmluva o kontrole pohybu nebezpečných odpadů přes hranice států a jejich zneškodňování (1989)

- Dohoda EHK OSN o přijetí jednotných technických pravidel pro kolová vozidla, zařízení a části, které se mohou montovat nebo užívat na kolových vozidlech, a o podmínkách pro vzájemné uznávání schválení typu udělených na základě těchto pravidel (1958)

Princip znečišťovatel platí

Princip znečišťovatel platí

- Ekonomický princip (zakotven na mezinárodní úrovni)
- Formován již od 70. let
- Internalizace negativních externalit
- Nevyužitý potenciál
- Kdo by měl platit?

Princip znečišťovatel platí

□ Čl.191 odst. 2 SFEU:

„Politika Unie v oblasti životního prostředí je zaměřena na vysokou úroveň ochrany, přičemž přihlíží k rozdílné situaci v jednotlivých regionech Unie. Je založena na zásadách obezřetnosti a prevence, odvracení ohrožení životního prostředí především u zdroje a na zásadě "znečišťovatel platí".“

□ Dnes je vykládán široce (i podle SDEU např. C-188/07, C-378/08)

□ Neuplatní se vždy a všude

□ Pouze otázky týkající se ŽP (ne zemědělství, rybolov či transport)

Princip znečišťovatel platí

Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí

§ 31

„Za znečišťování životního prostředí, případně jeho složek a za hospodářské využívání přírodních zdrojů platí fyzické nebo právnické osoby daně, poplatky, odvody a další platby, stanoví-li tak zvláštní předpisy.“

§ 32

„Zvláštní předpisy stanoví, kdy mohou být právnické nebo fyzické osoby, které chrání životní prostředí nebo využívají přírodní zdroje v souladu s principem trvale udržitelného rozvoje, zvýhodněny úpravami daní a odvodů nebo poskytováním úvěrů a dotací.“

§ 33

„Nástroji ochrany životního prostředí jsou také fondy životního prostředí; podrobnosti stanoví zvláštní předpisy.“

Ekonomické nástroje

Výdaje na ochranu ŽP

Státní prostředky

- Jednotlivá ministerstva
- Veřejné fondy – např. SFŽP, SZIF – viz dále
- Kompenzace za ekonomickou újmu – např. z důvodu ochrany přírody či lesa (někdy chápáno jako ekonomický nástroj)

Evropské zdroje

Rozpočty územních samospráv

- Dominantní
- Dary a dotace schvaluje zastupitelstvo

Soukromé zdroje

Výhody a nevýhody ekon. nástrojů

Výhody

- Tržní konformita
- Nižší administrativní náklady v porovnání s administrativními nástroji
- Ekonomická efektivita
- Odstranění znečištění tam, kde to je nejlevnější
- Podpora inovací

Nevýhody

- Nejistý výsledek (subjekty se mohou chovat jinak než bylo předpokládáno)
- Omezený věcný dopad (v zásadě neřeší havarijní stavy či akutní stavy, vyloučení používání nebezpečných látek, kdy nestačí nezávazná motivace)

Ekonomické nástroje – O co jde?

- Podpora specifického (ne)chování

Vytvářet tlak na
zavádění/rozvoj envi
technologií/výrobků

Podněcovat
adresáta k envi
chování

*...k ochraně či
zlepšování ŽP*

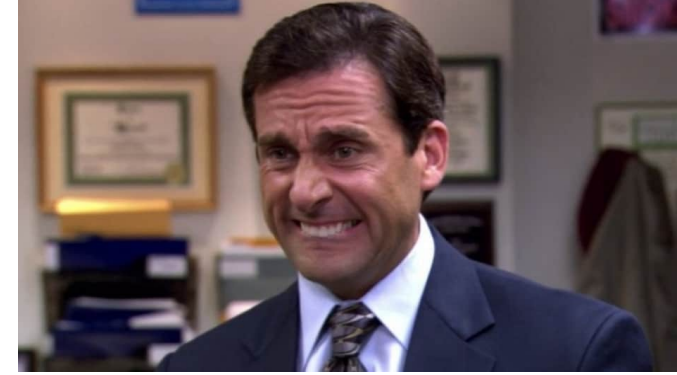
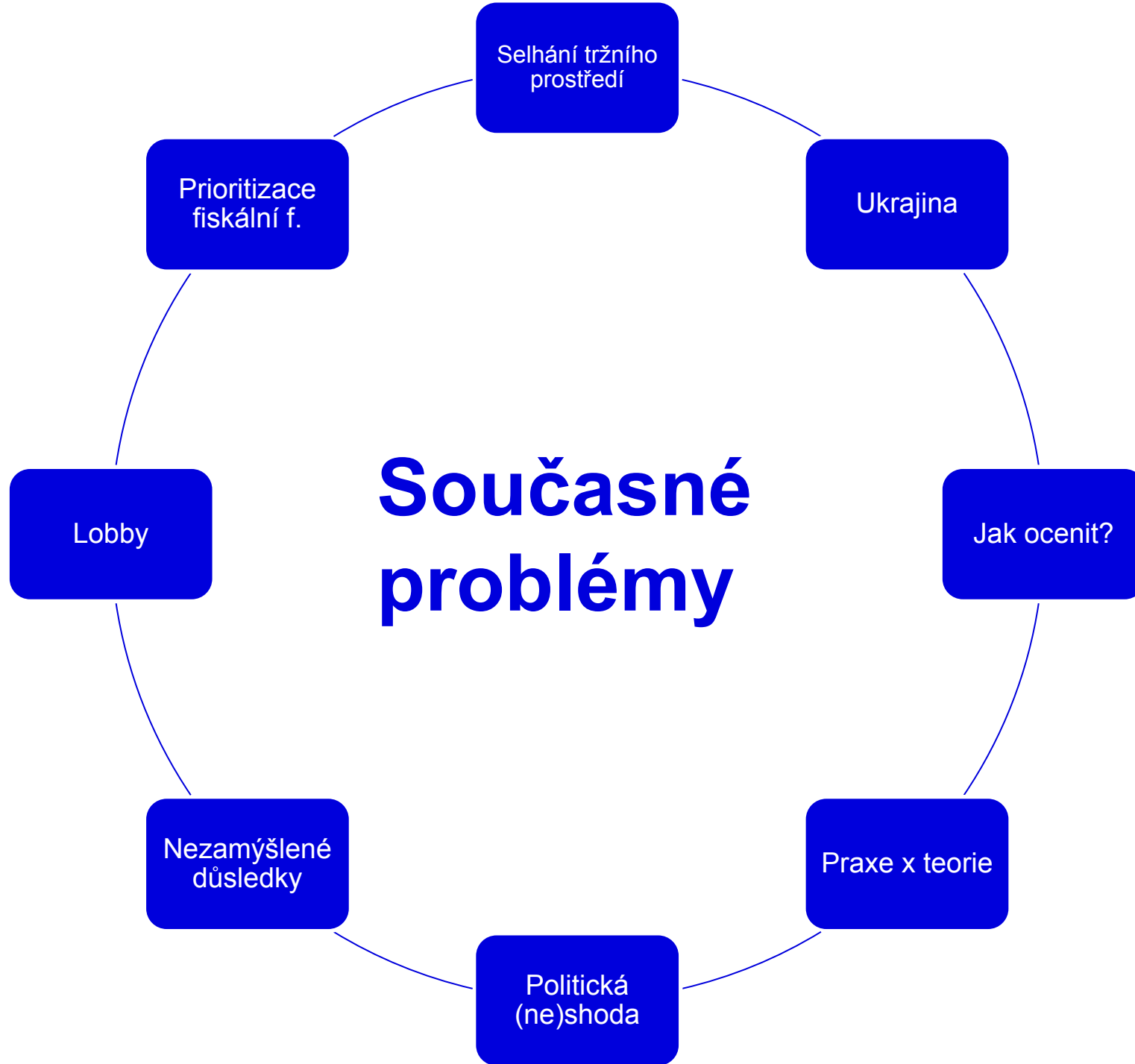
Vytvářet zdroje
finančních prostředků
na ochranu ŽP

Ekonomické nástroje – O co jde?

- Nepřímé působení
- Doplnění k přímým nástrojům
 - Někdy nelze oddělit
- Ekonomická stimulace
 - Pozitivní x negativní x smíšená
 - Pouze některé
- Cílem není trestat
 - Návaznost na právně aprobovaná jednání
- Nejde o náhradu škody (NS ČR , sp. zn. 25 Cdo 769/2006)

Byť peněžité sankce mají dopad do sféry adresáta

Funkce

Motivační

Akumulační

Zajišťovací

Kompenzační

Fiskální

Internalizační

Ekonomická výhodnost
a ekologická vhodnost
chování

Primární

Soustředování finančních
prostředků za účelem
ochrany životního prostředí

Sekundární

Soustředování finančních
prostředků bez
účelové vázanosti

Dodatkové ekonomické zatížení
př. internalizace negativních externalit

Ekonomická stimulace - přehled

Nástroje negativní stimulace:

- Poplatky za znečišťování životního prostředí
- Poplatky za využívání přírodních zdrojů
- Ostatní poplatky, zajišťovací nástroje, obchodovatelná emisní oprávnění

Nástroje pozitivní stimulace:

- Dotace, subvence a granty poskytované z veřejných rozpočtů
- Zvýhodněné půjčky, úvěry a garance

Nástroje smíšené stimulace:

- Úlevy při placení poplatků
- Daně

Různé klasifikace

Klasifikace dle OECD:

- Poplatky
- Ekologické daně
- Finanční podpory
- Depozitně refundační systémy
- Obchodovatelná emisní povolení
- Dobrovolné závazky

Obecná klasifikace dle:

- Hlavní funkce
- Způsobu působení
 - Pozitivní/negativní
- Oblasti působení
 - Ovzduší, voda, odpady; méně v oblasti přírody
- Formy (viz dále)

Formy ekon. nástrojů

Platební

Za poškození ŽP
(emisní)

Př. za znečišťování ovzduší,
vypouštění odpadních vod

Za využívání
přírodních zdrojů

Př. za odběr vody či zábor půdy

• Platby za veřejné
služby

Př. za komunální odpad),
pokud mají veřejnoprávní povahu

Ekologické daně

Tzv. energetické daně
(zákon č. 261/2007 Sb.)
neekvivalentní

Cenové úhrady

Platba za správu vodních toků

Za nakládání s
látkami nebo
výrobky

Látky poškozující ozónovou
vrstvu a F-plyny

Formy ekonomických nástrojů

- Trhy s obchodovatelnými kvótami/limity
 - Obchoduje se s právem, které je povolené zákonem nebo ISA
 - V ČR/EU systém obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů

- Environmentální pojištění
 - U činností se zvýšeným rizikem neočekávaných událostí vážně poškozujících ŽP
 - Jeden ze zajišťovacích institutů
 - Jaderná škoda (navíc záruka státu)
 - Havárie způsobená chemickými látkami – zákon č. 224/2015 Sb.
 - Finanční rezervy či rezervní fondy
 - Rezerva pro rekultivaci skládky či pro sanaci následků těžby

Formy ekonomických nástrojů

Zálohové systémy

- Vratné zálohované obaly
- Rozšířená odpovědnost výrobce
- Rozsah dle nařízení vlády č. 111/2002 Sb. – zejména pивní láhve
- Společné znaky má také povinnost zpětného odběru některých výrobků (542/2020 Sb. a 477/2001 Sb.)

Výdaje z veřejných rozpočtů

- SFŽP, územní rozpočty, evropské zdroje, vlastní činnost státu a ÚSC
- Jaderný účet, zvláštní účet kraje na havárie (opatření k nápravě)
- Náhrady za ztížení zemědělského/lesního hospodaření + další prostředky podpory a příspěvky

Poplatky za poškození ŽP

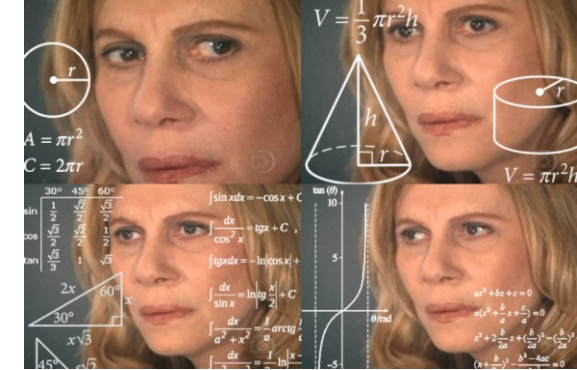
Poplatky za poškození ŽP

Poplatek za vypouštění odpadních vod

- Do povrchových vod
 - Až od 100 000 m³; odklad a prominutí
 - Příjem SFŽP
- Do podzemních vod
 - Za ekvivalentního obyvatele (EO) ročně – neplatí se u bydlení a rekreace
 - Příjem obce

Poplatky za znečištění ovzduší

- Za tunu TZL, SO₂, NO_x, VOC
- Velké zdroje a poplatky až od 50 000 Kč ročně
- Do 2021 se postupně zvyšují – výsledek politické dohody
- Od 2017 pro SFŽP jen 65 %, kraj 25 %, státní rozpočet 10 % (účelová vázanost)

Poplatky za poškozování ŽP

Poplatek za uložení odpadu na skládku

- Základní složka - za běžný odpad
 - Příjem obcí, na jejichž území se skládka nachází
 - Považováno za nespravedlivé → návrhy de lege ferenda
- Riziková složka – za uložení nebezpečného odpadu
 - Příjem SFŽP
- Budou se dále zvyšovat – očekáván zákaz skládkování

Odpuštění neplacení poplatku?
§ 155 odst. 4 a 5 z.č. 541/2020 Sb.
Pl. ÚS 21/21

Poplatek za radioaktivní odpad

- Odvádí se na jaderný účet – z něj financována činnost SÚRAO
- Z výrobu elektřiny v JE, za odevzdání malého množství radioaktivního odpadu
- Pokrývá náklady na bezpečné uložení radioaktivního odpadu

Poplatky za využití přírodních zdrojů

Poplatky za využití přírodních zdrojů

Poplatky za zábor půdy

- Odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu
 - Výrazné zvýšení v roce 2011
 - Novela č. 41/2015 Sb. – osvobození, snížení, rozpočtové určení

- Poplatek za odnětí pozemku určeného k plnění funkcí lesa

- Poplatek za průzkumné území

- Poplatek z dobývacího prostoru
 - Chybí prováděcí předpis, který by zohlednil environmentální hlediska
 - Dotčeného území – jednotná nejnižší taxa
 - Připravována novela horního zákona týkající se zejména úhrad

Poplatky za využití přírodních zdrojů

Úhrada z vydobytých vyhrazených nerostů

- Není zohledněn žádný ekologický aspekt → spíše „cena“ za nerost (ve vlastnictví státu)
- 25 % příjmem státu (účelová vázanost), 75 % obce

Poplatek za odběr podzemní vody

- Průmyslové množství – 500 m³ za měsíc
- Příjmem SFŽP a kraje (výstavba a obnova vodohospodářské infrastruktury; zejména na území obce, kde se voda odebírá)

Poplatky za využití přírodních zdrojů

Poplatek za vstup a vjezd do národního parku

- Chybí detailní zákonné vymezení → nelze uplatnit
- Dříve vybírán v KRNAP
- Nepřímo regulováno placenými tzv. průvodci divočinou
- Vstupné do „soukromých“ rezervací

Poplatek za kácení dřevin

- Chybí prováděcí zákon → nelze uplatnit
- Nelze zavést ani vyhláškou obce (nález Pl. ÚS 63/04)
- Pouze náhradní výsadba; nevyužitý potenciál

Poplatky za vybrané látky a výrobky

Poplatky za vybrané látky a výrobky

Látky poškozující ozónovou vrstvu

- Zákon č. 73/2012 Sb. – hlavním opatřením je omezení jejich výroby a znovuzískávání
- Halony a freony (vysoký potenciál poškozovat ozónovou vrstvu)
- Zpoplatněno uvedení na trh, dovoz a použití pro vlastní potřebu – za kilogram látky

Platby za veřejné služby

Platby za veřejné služby

Platba k úhradě správy vodních toků

- Podle odběru povrchové vody
- Soukromoprávní platba vybíraná správcí Povodí – stanovuje cenu

Platby za provoz systému k likvidaci komunálního odpadu

- Různé způsoby zpoplatnění – platí nepodnikající fyzické osoby
- Paušální platby/podle množství odpadů (PAYT) – příjmem obce
- Podnikající osoby nakládají s odpady na základě smluv

Poplatek za psa

- „*Nemá jiný význam než snižovat či vyrovnávat negativní důsledky spojené s chovem psů*“
(1545/2008 Sb. NSS)

Povolenky

Trh s obchodovatelnými kvótami

- Obchoduje se s právem, které je upravené zákonem nebo ISA
- „*Povolenkou jiná majetková hodnota odpovídající právu provozovatele zařízení nebo provozovatele letadla vypustit do ovzduší ekvivalent tuny oxidu uhličitého*“ [§ 2 písm. t) zákona č. 383/2012 Sb.]
- Systémy obchodování: uzavřený, otevřený, hybridní
- Odstraňování znečištění tam, kde je to nejlevnější
- Postupné zpřísnování (omezování) kvót

- Systém obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů
- EU ETS – mezi vybranými provozovateli (přenesení odpovědnosti i na ně)

Eko daně

Ekologické daně

- Od poplatků se liší svou neekvivalentností (neposkytnutím protiplnění)

- Zdaněny nepříznivé dopady na životní prostředí
 - Úlevy či osvobození za úspory energií, použití moderních technologií, věda a výzkum apod.

- Energetické daně
 - Zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů
 - Implementace Směrnice 2003/96/ES
 - Spotřební daň z elektřiny, pevných paliv a zemního plynu
 - cílem je snížení spotřeby energií a emisí CO₂
 - také spotřební daň z minerálních olejů (již od 1993)
 - Platí konečný spotřebitel
 - Osvobození u vybraných odvětví či z obnovitelného zdroje

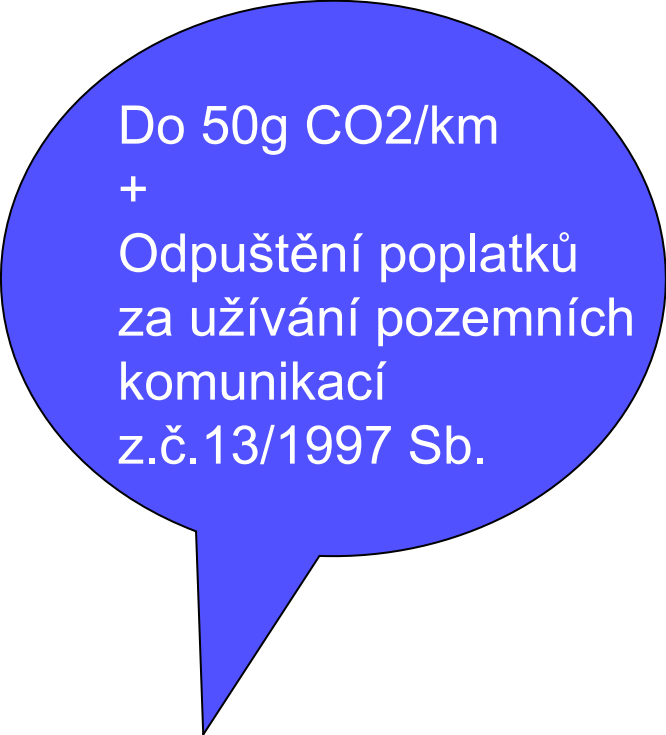
Daně s vazbou na ŽP

Osvobození u daně z nemovitosti

- Pozemky ve zvláště chráněných územích
- Pozemky veřejně přístupných parků
- Pozemky remízků a větrolamů na orné půdě
- Pozemky ochranného pásma vodního zdroje
- Stavby ČOV, MVE, VTE, třídění odpadů apod.

Silniční daň (1993)

- Vozidla pro podnikání a nad 3,5 tuny k přepravě nákladů
- Osvobození pro přepravu osob, vozidel na ekologická paliva (elektřina, plyn, hybridní pohon)
- Příjem Státního fondu dopravní infrastruktury – použito na rozvoj dopravní infrastruktury a související projekty

Do 50g CO₂/km
+
Odpuštění poplatků
za užívání pozemních
komunikací
z.č.13/1997 Sb.

Environmentální daňová reforma?

- Změna daňové soustavy - výnosově neutrální
 - Snížení nákladů na práci v porovnání s užitím zdrojů a energií (nové daně)
 - Podpora inovací a tím hospodářského růstu a zaměstnanosti

- Různé dopady na skupiny obyvatel
 - Zdražení energií – více pocítí nízkopříjmové skupiny
 - Zlevnění práce – nevyužijí nezaměstnaní a důchodci
 - Zlepšení životního prostředí – spíšelepší život nízkopříjmových skupin

- Zvažované nové či upravené daně
 - Emisní daň z CO₂
 - Daň z pesticidů
 - Daň z obalů – např. plastových tašek

V ČR zatím
pouze nultá (první)
etapa – energetické
daně

Zálohové systémy a zpětný odběr

Zálohové systémy

- Pro osoby uvádějící věci na trh jsou povinné (přímá regulace)

- ČR:
 - Vratné zálohované obaly – šetří energii a primární suroviny
 - Právo spotřebitele na výběr
 - Rozsah dle nařízení vlády 111/2002 Sb. – zejména pивní láhve

- A co PET láhve? – funguje již např. v Německu či Norsku

Povinnost zpětného odběru

- Zpětný odběr a využití odpadů z obalů
 - Zpětný odběr baterií/pneumatik/elektrozařízení
 - Rozšířená odpovědnost výrobce
 - Povinnost financovat zpětný odběr, zpracování, využití a odstranění elektrozařízení pocházejícího z domácností má výrobce
 - Ve výsledku platí spotřebitel
 - Poplatek na podporu sběru, zpracování, využití a odstranění vybraných autovraků
 - Při registraci či první přeregistraci vozidla - podle třídy EURO (0-2)
 - Příjmem SFŽP – použití zejména na podporu „zpracování“ autovraků
- z.č.542/2020 Sb.

Zajišťovací ekon nástroje

Environmentální pojištění

- U činností se zvýšeným rizikem neočekávaných událostí vážně poškozujících ŽP

- Jeden ze zajišťovacích institutů
 - Lze splnit rezervním fondem, rezervou, finanční jistinou
 - Plní také uhrazovací a motivační funkci

- Povinné pojištění odpovědnosti za ztráty na ŽP
 - Jaderná škoda (navíc záruka státu)
 - Havárie způsobená chemickými látkami – zákon č. 224/2015 Sb.
 - Ekologická újma podle hodnocení rizik
 - Škoda na životním prostředí Antarktidy

Rezervní fondy

Povinné zajišťovací fondy

- K zajištění provedení nákladných nápravných opatření
- Prostředky zůstávají ve vlastnictví „provozovatele“ – omezená dispozice na vázaném účtu
- Pro rekultivace či sanace x pro případ havárie
- Jsou obligatorní – proto nástroje přímé regulace

V ČR:

- Jaderný účet, úložiště radioaktivního odpadu
- Rezerva pro rekultivaci skládky
- Rezerva pro sanaci následků těžby

§ 3

(1) Prostředky Fondu lze použít na

- a) podporu investičních a neinvestičních akcí právnických a fyzických osob souvisejících s ochranou a zlepšováním životního prostředí,
- b) podporu programu výzkumu, vývoje, výroby a zavádění vhodných technologií a akcí vědeckotechnického rozvoje v oblasti životního prostředí,
- c) podporu činností souvisejících s ekologickými funkcemi vodních toků a vodních ploch,
- d) podporu monitorování složek životního prostředí a ekologických procesů,
- e) úhradu splátek a úroků za půjčky poskytnuté Fondu,
- f) podporu výchovných akcí a rozšiřování informací o životním prostředí,
- g) úhradu nákladů spojených s činností Fondu schválených v rámci rozpočtu Fondu.

(2) Podporou se pro účely tohoto zákona rozumí dotace, subvence, půjčky, převzetí závazku a další pomoc právnickým a fyzickým osobám.

[Podpora investičních a neinvestičních akcí právnických a fyzických osob](#)

Příklady financování

Pozor na
čl. 107 & 108
SFEU!

ČR

- Nová zelená úsporám (SFŽP + Národní plán obnovy)
 - Dešťovka
 - Oprav dům po babičce
 - NZÚ light
- Operační program Životní prostředí
- Operační program Spravedlivá transformace
- Národní plán obnovy

EU

- Fond soudržnosti
- Evropský fond pro regionální rozvoj
- Modernizační fond
- Inovační fond
- Recovery and Resilience Facility
- Norské fondy

EU a financování ochrany ŽP

- Viz předchozí slide
- Růstová strategie EU 2020** si klade za cíl vytvořit **chytrou, zelenou a inkluzivní ekonomiku**.
- Plná implementace veškeré envi legislativy by ušetřila 50 mld. Euro/ročně
- Envi průmysl stále značně podhodnocen
- Zelená dohoda pro Evropu (Green Deal)
 - Min. 1 trilion Eur během následující dekády

Opakování právních nástrojů

O právních nástrojích obecně

Přímé aktivity státu:

- Provoz NP
- Vlastnictví kulturní památek
- Výkup předmětů ochrany ŽP za účelem jejich ochrany a rozvoje
- Údržba zeleně a vlastnictví lesů
- Odstraňování starých eko zátěží

O právních nástrojích obecně

Přímé nástroje:

- Všeobecné nástroje prevence
- Limity znečišťování a znečištění
- Požadované technologie
- Administrativní nástroje (souhlasy, povolení, stanoviska)
- Zákazy/příkazy (povinnosti subjektů)
- Odpovědnostní nástroje
- Plošné mechanismy ochrany
- Koncepční nástroje
- Pravidla pro odstraňování protiprávních stavů
- Institucionální

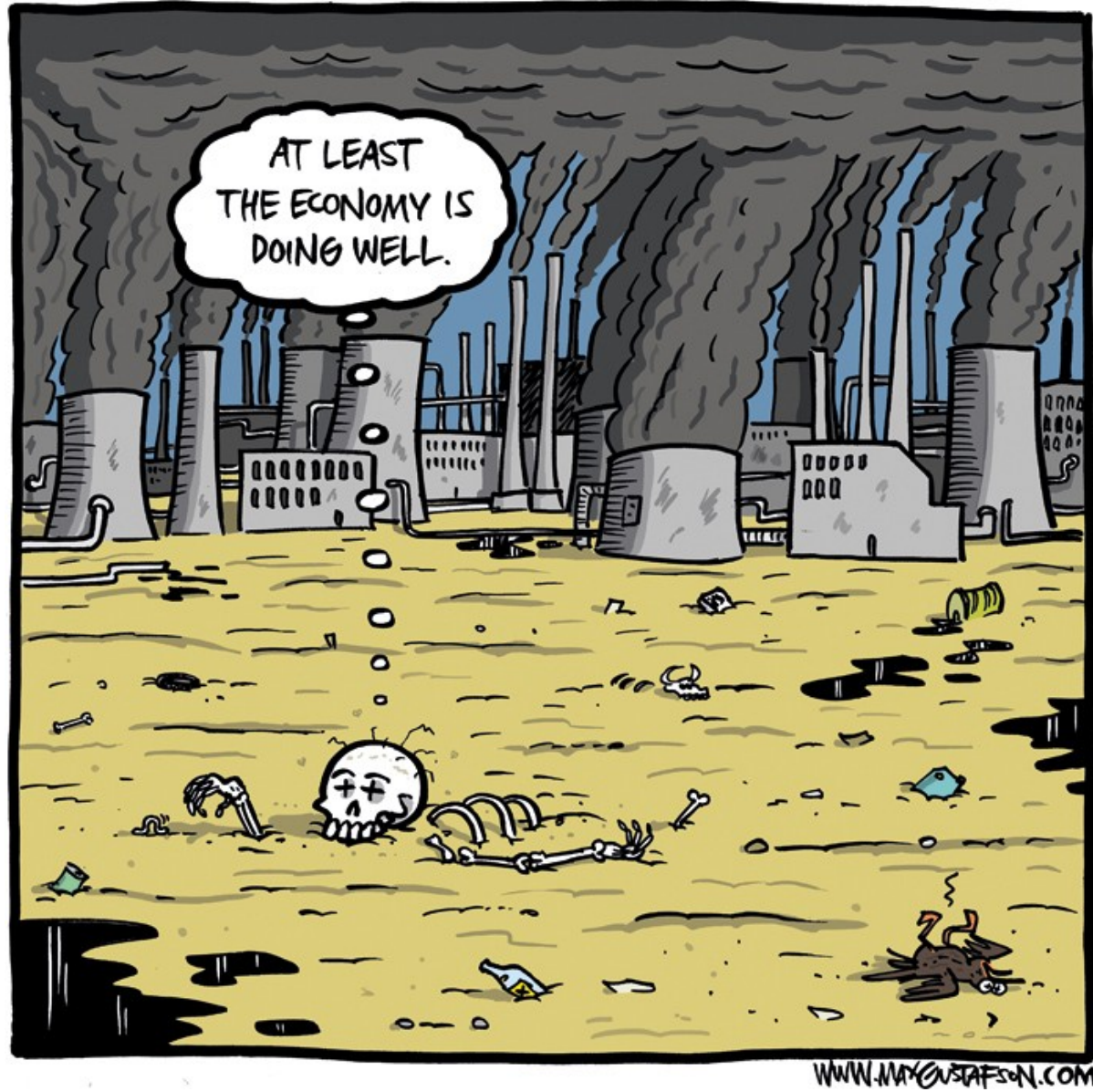
O právních nástrojích obecně

Dobrovolně (přejaté) závazky:

- Ekoznačení
- Zelené zadávání
- EMAS (systém environmentálního managementu)
- Udržitelné/zelené investování
 - ESG kritéria (do budoucna bude povinné)

Prohlášení
výrobců?

Dotazy?

Děkuji za pozornost!

Jiri.Vodicka@law.muni.cz

Zdroje

- Dienstbier F., Ekonomické nástroje ochrany ŽP, disertační práce, MU, 2006
- Hanák J., *Ekonomické nástroje v právu životního prostředí*, MU, 2019.
- Vícha, O., Princip „znečišťovatel platí“ z právního pohledu, 1. vydání, Praha: Linde Praha a.s., 2014
- Vomáčka V., *Zdroje financování ochrany životního prostředí*, MU, 2020.

+

odkazy u jednotlivých snímků